

VEN, Jan van der (Antwerpen 31 juli 1876 – Bornem 30 maart 1925). Zoon van Flor van der Ven en neef van Jan van Rijswijck.

Was een tijdlang werkzaam als beambte bij de Berg van Barmhartigheid te Antwerpen, maar verliet België vrij spoedig om naar China en Canada te gaan. Bij het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog keerde Van der Ven terug en koos voor het **activisme**: hij werd ambtenaar bij het departement van arbeid en nijverheid en medebestuurder van het te Brussel gevestigde Centraal Vlaamsch Propagan-

dabureau. In 1917 publiceerde hij, als Witte van de Ven, *Het huidige standpunt van het Vlaamsche volk in den wereldstrijd*, waaruit zijn Vlaamse en democratische gezindheid spreekt. Na de bevrijding gevangengenomen schreef hij in zijn cel, onder het pseudoniem van Noordling, *In 't Gevang; Muurkrabbels* (1919), een verzameling schetsen.

Na zijn spoedige vrijlating verzette Van der Ven zich tegen de Belgische annexatiepolitiek. In een anonieme brochure, getiteld *Een Noodlottig Man en een Onbekwaam Minister. Ons land een roofstaat*, drukte hij de mening uit dat de Belgen geen recht hadden op gebieden zoals Duits-Luxemburg, Maastricht, Moresnet, Eupen-Malmédy, die noch historisch, noch etnografisch, noch uit militair opzicht tot België behoorden. De drukker van de brochure, E. de Mulder uit Borgerhout, werd gearresteerd. Van der Ven daarentegen vluchtte naar Nederland. In Rotterdam ging hij als correspondent in vreemde talen bij een Amerikaanse importfirma werken. Daarna vestigde hij zich te Huybergen bij de Belgische grens, waar hij, ook onder het pseudoniem van Noordling, *Duit voor Kermis* (1922) schreef: door zijn geweten geprest ontvlucht de koning het hof om de vrijheid van het platteland op te zoeken, waar hij de Vlaamse ziel leert kennen, de Vlaamse massa organiseert en de eerste steen voor een Vlaamse universiteit legt. Dit visionaire en beeldend geschreven verhaal zegt de Vlamingen dat ze in de kracht van eigen organisatie en werk redding kunnen vinden tegen de ontaardende invloed van het Brusselse milieu.

JANINE BEYERS-BELL, MARCEL BOEY* EN
PIETER VAN HEES